

No.W12.11.0158/III

's-Gravenhage, 11 juli 2011

Bij Kabinetsmissive van 9 mei 2011, no.11.001133, heeft Uwe Majesteit, op voordracht van de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, in overeenstemming met de Staatssecretaris van Financiën, bij de Afdeling advisering van de Raad van State ter overweging aanhangig gemaakt het voorstel van wet tot wijziging van enkele socialezekerheidswetten in verband met aanpassing van de hoogte van de uitkering aan het woonland (Wet woonlandbeginsel in de sociale zekerheid), met memorie van toelichting.

Het voorstel beoogt de hoogte van een aantal socialezekerheidsuitkeringen bij export naar landen buiten de Europese Unie, de Europese Economische Ruimte of Zwitserland aan te passen aan het prijspeil in die landen, voor zover dat prijspeil lager is dan in Nederland. Het betreft de kinderbijslag, de uitkering op grond van de Wet op het kindgebonden budget (hierna: de WKB), de uitkeringen op grond van de Algemene nabestaandenwet (hierna: de Anw) en de vervolguitkering van de WGA-uitkering op basis van de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (hierna: de Wet WIA).

De Afdeling advisering van de Raad van State onderschrijft de strekking van het wetsvoorstel, maar maakt een opmerking over de verhouding met de Associatieovereenkomst tussen de EU en Turkije. Zij is van oordeel dat in verband daarmee aanpassing van het voorstel wenselijk is.

Het woonlandbeginsel zal volgens paragraaf 3 van de memorie van toelichting niet worden toegepast bij de export van uitkeringen naar landen die behoren tot de Europese Unie, de Europese Economische Ruimte, en naar Zwitserland omdat, op grond van het Unierecht, iemand die gebruik maakt van het recht op vrij verkeer geen nadeel mag ondervinden in zijn socialezekerheidspositie. In de bedoelde paragraaf 3 wordt verwezen naar artikel 67 van de coördinatieverordening¹, die voorschrijft dat een persoon die volgens de Nederlandse wetgeving recht heeft op gezinsbijslag, dat recht op gezinsbijslag ook heeft voor gezinsleden die in een andere lidstaat wonen, alsof zij in de eerste lidstaat woonden. Voorts wordt in de toelichting ingegaan op de betekenis van andere bilaterale verdragen op het gebied van sociale zekerheid voor de toepassing van het woonlandbeginsel. Op enkele uitzonderingen na staan deze verdragen er niet aan in de weg dat het woonlandbeginsel wordt toegepast, aldus de toelichting.

De Afdeling constateert dat in de memorie van toelichting niet wordt ingegaan op verdragen tussen de Europese Unie en derde landen, voor zover die coördinatie- en nondiscriminatiebepalingen bevatten op het gebied van de sociale zekerheid, alsmede op de jurisprudentie van het Hof van Justitie van de Europese Unie over de (rechtstreekse) werking van deze verdragen. In het bijzonder wijst de Afdeling op de Associatieovereenkomst tussen de Europese Unie en Turkije, het Aanvullend protocol bij die overeenkomst en de Besluiten nr. 1/80 en nr. 3/80 van de

¹ Verordening nr. 883/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004, betreffende de coördinatie van socialezekerheidsstelsels, (PbEU 2004, L 166).

Associatieraad.² Inmiddels heeft, na het aanhangig maken van dit voorstel, het Hof van Justitie van de Europese Unie op 26 mei 2011 een arrest gewezen over de gevolgen van deze Associatieovereenkomst tussen de EU en Turkije voor het Nederlandse socialezekerheidsrecht.³ Het ging hier om prejudiciële vragen van de Centrale Raad van Beroep naar aanleiding van een wijziging van de Toeslagenwet. Het Hof kwam onder meer tot het oordeel dat, in de omstandigheden van het hoofdgeding, artikel 6 van Besluit nr. 3/80 zich verzet tegen intrekking van een uitkering op basis van de Toeslagenwet aan naar Turkije teruggekeerde Turkse werknemers.

Naar de mening van de Afdeling is het bepaald niet uit te sluiten dat het bovengenoemde arrest consequenties heeft voor een of meer regelingen die in het voorstel worden gewijzigd. De Afdeling acht het wenselijk dat met indiening wordt gewacht tot de einduitspraak van de Centrale Raad van Beroep, en dat het voorstel zo nodig in lijn wordt gebracht met deze uitspraak.⁴

De Afdeling adviseert in de toelichting op het bovenstaande in te gaan, en het voorstel zo nodig aan te passen.

De Afdeling advisering van de Raad van State geeft U in overweging het voorstel van wet te zenden aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal, nadat met het vorenstaande rekening zal zijn gehouden.

De vice-president van de Raad van State,

² Respectievelijk de Overeenkomst van 12 september 1963 waarbij een associatie tot stand wordt gebracht tussen de Europese Economische Gemeenschap en Turkije (Trb. 1963, 184), het Aanvullend Protocol bij de op 12 september 1963 te Ankara ondertekende Overeenkomst waarbij een associatie tot stand wordt gebracht tussen de Europese Gemeenschap en Turkije, Brussel 23 november 1970 (Trb. 1971, 70), Besluit nr. 1/80 van de Associatieraad van 19 september 1980 betreffende de ontwikkeling van de Associatie, en Besluit nr. 3/80 van de Associatieraad van 19 september 1980, betreffende de toepassing van de sociale zekerheidsregelingen van de Lid-Staten der Europese Gemeenschappen op Turkse werknemers en hun gezinsleden (PbEG 1983, C-110/60).

³ HvJ EU 26 mei 2011, C-485/07 (Akdas).

⁴ Zie ook de antwoorden van de minister op de vragen van de leden Van Hijum en Omtzigt, Aanhangsel Handelingen II 2010/11 nr. 2919, en van het lid Van den Besselaar, Aanhangsel Handelingen II 2010/11 nr. 2920.